

Ákvæði til bráðabirgða.

15. gr.

Kjósa skal til héraðsnefndar sbr. 5. og 7. gr. á héraðsfundi árið 1999. Umboð núverandi kjörinna nefndarmanna fellur brott þegar kosning hefur farið fram.

Reykjavík, 10. desember 1998.

Jón Helgason
forseti kirkjuþings.

Gunnar Sveinsson
þingskrifari.

STARFSREGLUR**um prófasta.****Útnefning prófasts.**

1. gr.

Biskup útnefnir prófasta úr hópi þjónandi presta í prófastsdæminu að höfðu samráði við héraðsnefnd. Presti er skylt að takast á hendur prófastsembætti.

Gildistími útnefningar.

2. gr.

Útnefning gildir í fimm ár. Útnefning skal enn fremur gilda sjálfkrafa áfram ef prófastur tekur við öðru prestsembætti innan sama prófastsdæmis í beinu framhaldi af starfslokum í fyrra embætti.

Starfslok prófasts.

3. gr.

Útnefning prófasts fellur sjálfkrafa niður við lok prestsþjónustu hans í prófastsdæminu, sbr. lög um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins. Gildir það einnig þótt hlutaðeigandi sé í beinu framhaldi af starfslokum settur til að gegna áfram prestsembætti innan prófastsdæmis.

Telji prófastur sér óhægt að gegna embættinu vegna veikinda eða af öðrum sérstökum persónulegum ástæðum er biskupi heimilt að leysa hann undan prófastsembættinu þótt hann gegni prestsembætti sínu eftirleiðis.

Forföll eða leyfi prófasts.

4. gr.

Biskup setur annan sóknarprest í prófastsdæminu eða nágrannaprófast til að gegna prófastsembætti um stundarsakir ef sérstaklega stendur á svo sem vegna fjarveru, leyfis eða veikinda prófasts, prófasts missir við, eða er veitt lausn um stundarsakir.

Vanhæfisreglur.

5. gr.

Reglur stjórnsýslulaga um sérstakt hæfi gilda um störf prófasta. Biskup sker úr um hvort um vanhæfi er að ræða. Víki prófastur sæti í tilteknu máli vegna vanhæfis setur biskup prófast til að fara með málefni það sem um er að tefla.

Ef prófastur er fyrirsjáanlega vanhæfur til að sinna tilteknu verkefni almennt, svo sem eftirliti með eigin prestssetri, skal biskup setja nágrannaprófast til að sinna því verkefni.

Setning skal að jafnaði ótímabundin. Biskup getur ákveðið að slíkt verkefni fylgi prófastsskyldum í tilteknu prófastsdæmi og þarf þá ekki sérstakrar setningar við. Ákvörðun biskups um þessi efni skal að jafnaði vera ótímabundin.

Brottfall setningar.

6. gr.

Tímabundin setning eða ákvörðun samkvæmt 4. og 5. gr. fellur sjálfkrafa brott þegar hún rennur út án þess að frekari aðgerða sé þörf.

Ótímabundin setning eða ákvörðun samkvæmt 4. og 5. gr. fellur brott án sérstakra aðgerða, þegar málefninu hefur verið ráðið til lykta eða þær aðstæður eru ekki lengur fyrir hendi sem leiddu til setningar.

Ef óljóst þykir hvort setning er fallin brott eða ekki getur biskup gefið út yfirlýsingu um að setning sé í gildi eða fallin brott eftir því sem við á. Slík yfirlýsing skal gefin út ef óskað er af þeim sem í hlut eiga.

Almennt um hlutverk prófaste.

7. gr.

Prófastur er fulltrúi biskups í prófastsdæminu, trúnaðarmaður hans og ráðgjafi í kirkjulegum málum. Prófastur hefur í umboði biskups almenna tilsjón með kirkjulegu starfi í prófastsdæminu, stuðlar að því að það gangi sem best fyrir sig og lögum samkvæmt.

Prófastur er ráðgjafi og tilsjónarmaður presta og sóknarnefnda.

Prófastur, sem formaður héraðsnefndar, er í fyrrisvari fyrir prófastsdæmið að því er varðar sameiginleg málefni þess, gagnvart stjórnvöldum, stofnunum og einstaklingum. Hann fylgist með því að réttur kirkjunnar sé virtur í hvívetna.

Prófasti ber að ástunda góða stjórnsýsluhætti og gæta hagkvæmni við rækslu prófaststarfa sinna í hvívetna.

Prófastur skal varðveita embættisbækur og önnur gögn prófastsdæmisins tryggilega.

Aðstoð við biskup.

8. gr.

Prófastur veitir biskupi alla aðstoð og fyrirgreiðslu sem óskað er. Prófastur tekur að sér einstök mál sem varða kirkjulegt starf í prófastsdæminu óski biskup sérstaklega eftir því. Prófastur skipuleggur og undirbýr vísitasíur biskups og fylgir honum um prófastsdæmið á vísitاسuferðum.

Val á prestum.

9. gr.

Prófastur situr í valnefnd prestakalls, sbr. starfsreglur um presta. Prófastur veitir jafnframt liðsinni sitt við almennar prestskosningar, sbr. starfsreglur um presta.

Skipting starfa milli presta.

10. gr.

Prófastur sér til þess að samið sé skriflega um skiptingu starfa milli presta í presta-köllum þar sem fleiri en einn prestur er.

Skipulag staðgengilsþjónustu.

11. gr.

Prófastur stýrir samstarfi presta prófastsdæmisins um kirkjulega þjónustu (staðgengilsþjónustu) og skipuleggur afleysingaþjónustu vegna vikulegs frídags, skammvinnra veikinda

og sumarleyfa presta, sbr. starfsreglur um skiptingu starfa presta í prestaköllum þar sem fleiri en einn prestur er, um val á sóknarpresti og presti og um starfsskyldur presta.

Skipulag stoðþjónustu.

12. gr.

Prófastur í samráði við biskup, vígslubiskup og héraðsnefnd, skipuleggur starf héraðsprests. Héraðsprestur starfar undir stjórn prófasts.

Setning nýrra presta í embætti.

13. gr.

Prófastur setur nýja presta í embætti og afhendir þeim embættisbækur og gögn að boði biskups.

Héraðsnefnd.

14. gr.

Prófastur er formaður héraðsnefndar og annast þá stjórnarsýslu sem honum er falin í starfsreglum um héraðsfundi og héraðsnefndir. Hann tekur við erindum og fyrirspurnum og sér til þess að leyst sé úr þeim.

Fjármálaumsýsla.

15. gr.

Prófastur er formaður stjórnar héraðssjóðs, sbr. starfsreglur um héraðsfundi og héraðsnefndir.

Prófastur heimtir og fer yfir ársreikninga sókna, kirkna og kirkjugarða og leggur fram á héraðsfundi, sbr. 5. gr. starfsreglna um héraðsfundi og héraðsnefndir. Hann sér til þess að reikningarnir séu jafnframt sendir biskupsstofu og Ríkisendurskoðun og kemur jafnframt athugasemdum sínum á framfæri við þessa aðila telji hann þess þörf.

Prófastur hefur vörslur og annast gjafa- og líknarsjóði í prófastsdæmi ef því er að skipta og gerir árlega reikningsskil til Ríkisendurskoðunar.

Stjórn kirkjugarða.

16. gr.

Prófastur fer, ásamt biskupi, með yfirstjórn kirkjugarða í prófastsdæminu, sbr. lög um kirkjugarða, greftrun og líkbrennslu nr. 36 4. maí 1993 og sinnir öðrum lögboðnum skyldum samkvæmt þeim lögum.

Úttektir.

17. gr.

Prófastur annast þær úttektir í prófastsdæminu sem hér greinir:

- a) úttekt á nýbyggðri kirkju og eignum hennar svo og þegar kirkja hefur verið endurbyggð
- b) úttekt á kirkju þegar hún hefur verið afhent söfnuði, sbr. lög um umsjón og fjárhald kirkna nr. 22 16. nóvember 1907
- c) úttekt á prestssetri við starfslok sóknarprests og við afhendingu prestsseturs til viðtakandi sóknarprests eða prestssetrasjóðs sbr. lög um prestssetur nr. 137 31. desember 1993
- d) úttekt á prestssetri þegar gagngerðar endurbætur hafa farið fram eða þegar þess er óskað af lögbærum aðilum sbr. lög um prestssetur nr. 137 31. desember 1993
- e) úttekt á bókasafni prestakalls, sbr. lög nr. 17 6. júlí 1931
- f) úttekt á kirkju, sem lögð er niður eða réttarstöðu hennar er breytt.

Tilsjón.

18. gr.

Prófastur hefur tilsjón með prestssetrum, kirkjum, kirknaeignum og kirkjugörðum. Í eftirlitsskyldu prófasts felst að hann gæti þess að réttindi gangi ekki undan, að umgengni sé góð og að rekstur og öll meðferð og afnot eigna séu við hæfi og samkvæmt lögum og reglum. Prófastur beitir sér fyrir því að hlutaðeigandi vörslumaður eða umráðandi bæti úr ef annmarkar þykja vera á meðferð réttinda og eigna samkvæmt framanskráðu. Ef tilmælum prófasts er ekki sinnt sendir prófastur hlutaðeigandi stjórnvöldum eða biskupi málið til úrlausnar. Prófastur skal haga tilsjón þannig að ekki líði meira en þrjú ár að jafnaði milli athugunar á réttindum, eignum og kirkjugörðum skv. 1. mgr. Prófastur veitir tilsjón ef sérstaklega stendur á eða að tilmælum réttbærra aðila. Biskup getur ákveðið aðra tilhögun mála ef sérstakar aðstæður eru fyrir hendi.

Vísitasíur.

19. gr.

Prófastur vísitarar söfnuði, kirkjur, kirkjugarða og heimagrafreiti reglubundið og þegar þess er óskað svo sem vegna meiri háttar framkvæmda á vegum safnaða eða vegna sérstakra viðburða svo sem kirkjuhátíða.

Umsögn um mál o.fl.

20. gr.

Prófastur veitir kirkjustjórninni umsögn um tiltekin málefni ef óskað er eða vekur athygli kirkjustjórnar á málefni að eigin frumkvæði telji hann það nauðsynlegt, þ.m.t. mál er varða almennt framtíðarskipulag kirkjustarfs.

Tilsjón með bókasöfnum.

21. gr.

Prófastur hefur þá stjórnslu á hendi sem kveðið er á um í lögum um bókasöfn prestakalla nr. 17 6. júlí 1931.

Áritanir bóka.

22. gr.

Prófastur áritar þær bækur sem hér greinir:

- a) bók undir bókaskrá prestakalls sbr. lög um bókasöfn prestakalla nr. 17 6. júlí 1931
- b) gerðabók sóknarnefnda og safnaðarfunda, sbr. starfsreglur um sóknarnefndir.

Námskeiðahald.

23. gr.

Prófastur beitir sér fyrir námskeiðahaldi til fræðslu fyrir presta, starfsmenn safnaða og aðra sem taka þátt í starfi kirkjunnar. Hafa skal samráð við önnur prófastsdæmi um námskeiðahald ef henta þykir.

Prófastafundur.

24. gr.

Prófasti er skylt að mæta á árlegan prófastafund er biskup boðar.

Skýrslugerð og upplýsingamiðlun til kirkjustjórnarinnar.**Færsla bréfabókar**

25. gr.

- a) Prófasti ber að senda biskupi árlega skýrslur úr öllum prestaköllum prófastsdæmisins
- b) prófastur hefur með höndum skýrslugerð og upplýsingamiðlun til kirkjustjórnarinnar
- c) prófasti ber að halda skrá um allar sóknarnefndir og safnaðarfulltrúa og starfsmenn safnaða og gera biskupi viðvart um allar breytingar
- d) prófastur færir bréfabók.

Sáttaumleitan.

26. gr.

Prófastur hefur með höndum sáttaumleitanir ef ágreiningur verður í söfnuði, eða milli starfsmanna sókna og á milli prests og sóknarfólks hans eða samstarfsmanna.

Eftirlit með skilum embættisskýrsla.

27. gr.

Prófastur skal hafa eftirlit með því, að prestar skili embættisskýrslum til Hagstofu Íslands.

Friðlýstir gripir kirkna og minningarmörk í kirkjugörðum.

28. gr.

Prófastur tekur við og varðveitir skrá frá þjóðminjaverði um friðlýsta gripir hvernar kirkju og minningarmörk í kirkjugörðum, sbr. 31. gr. þjóðminjalaga nr. 88 29. maí 1989.

Leysing á sóknarbandi.

29. gr.

Prófastur hefur þá stjórnslu á hendi sem kveðið er á um í lögum um leysing sóknarbanda nr. 9 12. maí 1882.

Prestar sem starfa erlendis o.fl.

30. gr.

Ef starf prests getur fallið undir tvö eða fleiri prófastsdæmi, prestur starfar erlendis eða óljóst þykir að öðru leyti undir hvaða prófastsdæmi embætti fellur, ákveður biskup undir hvaða prófastsdæmi viðkomandi embætti heyrir.

Gildistaka.

31. gr.

Starfsreglur þessar sem settar eru skv. heimild í 29. og 59. gr. laga um stöðu, stjórn og starfshætti þjóðkirkjunnar nr. 78 26. maí 1997, öðlast gildi 1. janúar 1999.

Ákvæði til bráðabirgða.

Prófastar sem skipaðir hafa verið í embætti fyrir gildistöku starfsreglna þessara halda óbreyttum skipunartíma samkvæmt eldri skipan meðan þeir gegna prestsembætti innan þjóðkirkjunnar í hlutaðeigandi prófastsdæmi óslitið.

Reykjavík, 10. desember 1998.

Jón Helgason
forseti kirkjuþings.

Gunnar Sveinsson
þingskrifari.